

‘Vanwege’ of ‘op het woord van’?

De uitdrukking ‘*al-devar*’ betekent, letterlijk vertaald: vanwege, wegens. De letterlijke vertaling luidt: ‘op het woord van’. Zo’n 19 keer komt deze uitdrukking voor in de Hebreeuwse Bijbel, en hieronder volgt hoe een aantal vertalingen dit weergeven:

Staten Vertaling: ter oorzaak van.
HSV: vanwege.
NBG en NBV21: om wat er gebeurd was.
Oussoren: om reden van.
Vredenburg: wegens.

In het Engels vinden we: because of (Rashi, Hirsch, Art Scroll Tanach, Hamilton, Speiser, Pulpit Commentary, Cassuto). Het woordenboek van Gesenius heeft: ‘on account of’.

Kortom, vrijwel iedereen heeft de opvatting dat ‘*al-devar*’ ‘vanwege’, ‘wegens’ betekent.

Toch zijn er twee Joodse uitleggers, Ramban en Munk, die een nuancering aanbrenge(n). Munk zegt m.b.t. Genesis 12:17 waar staat dat Faraó bezocht werd door plagen ‘vanwege’ Saraï, dat hier letterlijk staat: ‘vanwege het woord van Saraï’. Ramban legt uit dat hier gesproken wordt van het woord van Saraï, namelijk dat zij Faraó uitlegt waarom hij gestraft werd met plagen.

Gispen vertaalt Genesis 12:17 op een eigen manier: ‘Vanwege de zaak van Sara’. Deze vertaling past in elk geval heel goed bij Genesis 20:11 en 18, waar Abraham en Sara opnieuw bedrog plegen, nu t.o.v. Abimelech, de koning van Gerar. Ook past dit goed bij andere teksten zoals Genesis 43:18, Exodus 8:8, Numeri 17:14, 25:18 en 31:16.

Terug naar de tekst van Genesis 12:17: In vers 13 worden al twee uitdrukkingen gebruikt die ‘vanwege’ betekenen, namelijk ‘*biglal*’ en ‘*ba’avoer*’. Omdat in vers 17 een derde woord gebruikt dat de extra betekenis van ‘woord’, ‘*davar*’, in zich heeft, zou dan niet echt ‘woord’ bedoeld zijn?

Trouwens in vers 18 zegt faraó tot Abram dat déze hem niet op de hoogte gebracht heeft dat Saraï zijn vrouw was. Dat moet dus Saraï zelf geweest zijn, want Lot was niet bij hen in Egypte. Sara heeft blijkbaar haar mond opengedaan, en dus is het een woord van Saraï geweest die de waarheid aan het licht gebracht heeft.

De plaatsen waar ‘*al-devar*’ voorkomt zijn: Genesis 12:17, 20:11 en 18, 43:18, Exodus 8:8, Numeri 17:14, 25:18 (2x), 31:16, 22: 24 (2x), 23:5, 2 Samuel 13:22, 18:5, 1 Kronieken 10:13, Psalm 45:5 en 79:9, Spreuken 17:20 en 29:12.

Lukas de Groot, Februari 2025